

SUN'IY INTELLEKT ORQALI CHET TILLARINI O'QITISH**Ro`ziyeva Sevinch Maxmud qizi****Renessans ta'lim universiteti****3-kurs talabasi****sevichruzieva@gmail.com**

Annotatsiya: Ushbu maqolada sun'iy intellekt vositalarining ta'lim jarayonidagi ahamiyati, asosiy xususiyatlari va dolzarbligi keng qamrovli tahlil qilingan. Sun'iy intellekt texnologiyalari inson jarayonlarini taqlid qilish orqali ma'lumotlarni tahlil qilish, xulosa chiqarish va qaror qabul qilish imkonini beradi. Murakkab ma'lumotlar bilan ishlash uchun chuqurlikka asoslangan tizimlar ham misollar bilan tavsiflangan. Maqolada ChatGPT, Duolingo, Babble va Google Translate kabi xorijiy tillarni o'rganish uchun zamonaviy vositalarning samaradorligi ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, ta'lim texnologiyalari, chet tillarini o'qitish, chuqur o'rganish, tabiiy tilni qayta ishlash, kompyuter ko'rishi, nutqni aniqlash, individual yondashuv, interaktiv ta'lim, raqamli ta'lim vositalari, ChatGPT, Duolingo, Babel, Google Translate

Abstract: This article provides a comprehensive analysis of the importance, main features and relevance of artificial intelligence tools in the educational process. Artificial intelligence technologies allow you to analyze data, draw conclusions and make decisions by imitating human processes. Deep-learning systems for working with complex data are also described with examples. The article examines the effectiveness of modern tools for learning foreign languages, such as ChatGPT, Duolingo, Babble and Google Translate.

Keywords: artificial intelligence, educational technologies, foreign language teaching, deep learning, natural language processing, computer vision, speech

recognition, individual approach, interactive learning, digital educational tools, ChatGPT, Duolingo, Babbel, Google Translate

Sun'iy intellekt vositalari - bu kompyuterlar yordamida inson fikrlash, tahlil qilish va qaror qabul qilishni simulyatsiya qiluvchi texnologiyalar to'plamidir. Ular sun'iy intellekt bilan ishlaydi va ma'lumotlarni o'rganishi, tahlil qilishi va qo'llashi mumkin. An'anaviy dasturiy ta'minotdan farqli o'laroq, AI vositalari nafaqat berilgan vazifalarni bajarishi, balki tajribaga asoslanib ularning ish faoliyatini yaxshilashi ham mumkin. Bu jarayon mashinani o'rganish deb ataladi. Murakkabroq yondashuv chuqur o'rganishdir, bunda tizim keng ma'lumotlardagi murakkab naqshlarni aniqlay oladi. Masalan, bu texnologiyalar yuzni aniqlash, nutqni aniqlash va tasvirlarni tahlil qilish uchun ishlatiladi. AI vositalari turli toifalarga bo'linadi. Birinchisi, tabiiy tilni qayta ishlash, bu bizga inson tilini tushunish va qayta ishlashga yordam beradi. Bu yerda resurslar maqolalar yozish, tarjima qilish va savollarga javob berish kabi vazifalarni bajaradi. Ikkinchi soha - tasvirlar va videolarni tahlil qilish uchun kompyuterni ko'rish texnologiyalari. Uchinchi komponent - nutqni aniqlash va sintez qilish, bu inson nutqini aniqlashga yoki sun'iy nutqni yaratishga yordam beradi.

Chet tillarini o'qitishda sun'iy intellekt vositalaridan foydalanish zamonaviy ta'limning muhim qismidir. Shu nuqtai nazardan, AI texnologiyalari noyob bo'lib, o'quvchilarning tilni o'zlashtirishini tez yaxshilaydi. Xususan, mashinaviy o'rganish va chuqur o'rganishga asoslangan tizimlar foydalanuvchi xatolarini tahlil qilishi va tegishli mashqlarni taklif qilishi mumkin. AI vositalari chet tillarini o'qitishda bir nechta muhim usullarda qo'llaniladi. Birinchidan, ular talabalarning tabiiy tilni tushunish va qayta ishlash qobiliyatlari tufayli realistik kommunikativ muhit yaratadi. Masalan, ChatGPT kabi tizimlar bilan talabalar savollar berish va ularga javob berish orqali so'z boyligini kengaytirish orqali ingliz yoki boshqa tilda muloqot qilishlari mumkin. An'anaviy o'qitishdan farqli o'laroq, bu uzluksiz o'rganish imkonini beradi. Xuddi shunday, Duolingo va Babble kabi platformalar foydalanuvchining bilim darajasini aniqlash va tegishli yordam ko'rsatish uchun sun'iy intellektdan foydalanadi.

Ushbu tizimlar talabalarining xatolaridan saboq oladi va murakkab mavzularga ko'proq e'tibor qaratadi, bu esa o'quv jarayonini samaraliroq qiladi. AI vositalari til o'rganish uchun ham foydalidir. Maxsus dasturlar foydalanuvchining nutqini tinglaydi, to'g'ri bayonotlarni taqqoslaydi va xatolarni belgilaydi. Bu, ayniqsa, mustaqil o'rganish uchun foydalidir. Bundan tashqari, Google Translate kabi tarjima vositalari yangi so'zlar va iboralarni tushunishni osonlashtiradi, ammo ularning ma'nosini to'liq tushunish uchun ularni kontekstda ishlatish muhimdir. Sun'iy intellekt vositalari o'qituvchilarga o'qitish jarayonida ham katta imkoniyatlar yaratadi. Ular dars rejalarini tuzishda, testlarni o'tkazishda, o'quvchilarning rivojlanishini baholashda va individual maqsadlarga erishishda yordam beradi. Masalan, o'qituvchi har bir o'quvchining kuchli va zaif tomonlarini aniqlash va tegishli usullardan foydalanish uchun AI dan foydalanishi mumkin. Biroq, ushbu vositalardan foydalanganda ba'zi ehtiyot choralarini yodda tutish kerak. Masalan, o'quvchilar nafaqat tarjima vositalariga tayanishlari, balki mustaqil ravishda fikrlash va jumlar yozishni ham o'rganishlari kerak.

Texnologiyaga haddan tashqari ishonish ham samarasiz bo'lishi mumkin. Ba'zi mutaxassislar AI tizimlarining afzalliklari interaktiv mashqlar va o'yinlar orqali kuchayadi, deb ta'kidlashadi. Masalan, talabalar o'yinlar orqali grammatikani o'rganishlari mumkin, bu esa motivatsiyani oshirishi va o'rganish jarayonini tezlashtirishi mumkin. Bundan tashqari, AI tizimlari talabalar faoliyatini kuzatib boradi va ular qiynalayotgan mavzularni aniqlaydi, shunda darslar talabaning ehtiyojlariga moslashtirilishi mumkin. Biroq, ba'zi mutaxassislar AI dan foydalanishning ba'zi kamchiliklarini ham ta'kidlaydilar. Masalan, texnik qiyinchiliklar yoki o'qituvchilarning raqamli savodxonligining yo'qligi o'rganish jarayoniga ta'sir qilishi mumkin. Bundan tashqari, AI faqat yordamchi qurilma sifatida ishlashi mumkin; u inson faoliyatini to'liq o'rnini bosa olmaydi. Sun'iy intellekt tufayli til o'rganish quyidagi yo'llar bilan yaxshilandi: Shaxsiylashtirish. Sun'iy intellekt talabaning darajasini aniqlaydi va tegishli mashqni ta'minlaydi. Bu talabalarga murakkab mavzularni o'z vaqtida o'zlashtirish imkonini beradi. Tez xatolarni aniqlash

grammatika va talaffuz xatolarini avtomatik ravishda tuzatishga yordam beradi. Bu shuningdek, o'qituvchining vaqtini tejaydi. Interaktivlik talabani o'rganishi uchun muhimdir. Masalan, so'z boyligini o'rganishda u qisqa o'yinlar yoki viktorinalar bilan mustahkamlanadi. Motivatsiyani rivojlantirish. O'yinlar va interaktiv mashqlar til o'rganishni yaxshilaydi. Talabalar o'quv jarayonida o'zlarini erkinroq his qilishadi va ko'proq narsani o'rganishadi. O'qituvchi AI bilan hamkorlik o'qituvchilarga talabalarning rivojlanishini kuzatish imkonini beradi. Shunday qilib, ta'limning afzalliklari o'sishda davom etmoqda. Masalan, ba'zi AI platformalari talabalar qaysi mavzular bilan qiynalayotganini aniqlaydi va qo'shimcha mashqlar va tavsiyalar beradi. Bu o'quv jarayonini yanada shaxsiylashtirilgan va samarali qiladi. Talabalar o'zlarining zaif tomonlari haqida ko'proq bilib olishlari mumkin, shu bilan birga ularning kuchli tomonlari mustahkamlanadi.

Xulosa: Shu nuqtai nazardan qaraganda, sun'iy intellekt vositalari zamonaviy ta'lim tizimining ajralmas qismiga aylanib borayotganini aytish mumkin. Ular o'quv jarayonini yanada samaraliroq, samaraliroq va individual ehtiyojlarga moslashtirishga yordam beradi. Xususan, chet tilini o'rganish jarayoni ChatGPT, Duolingo, Babble va Google Translate kabi vositalar tomonidan sezilarli darajada osonlashtirildi va tezlashtirildi. Shu bilan birga, muvozanatni saqlash uchun sun'iy intellektdan foydalanish ham muhimdir. Talabalar nafaqat texnologiyaga tayanishlari, balki individual fikrlash va ijodkorlikni rivojlantirishlari kerak. Umuman olganda, sun'iy intellekt vositalari ta'limni takomillashtirish uchun ajoyib vositadir, ammo ular inson omilini to'liq o'rnini bosa olmaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Stuart Russell, Peter Norvig. Artificial Intelligence: A Modern Approach. – Pearson, 2021.
2. Ian Goodfellow, Yoshua Bengio, Aaron Courville. Deep Learning. – MIT Press, 2016.

3. Tom Mitchell. Machine Learning. – McGraw-Hill, 1997.
4. Sh. M. Mirziyoyev. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent, 2022.
5. To‘xtaxodjayeva M.X. Pedagogika nazariyasi va tarixi. – Toshkent: O‘qituvchi.
6. G‘ulomov S.S. Ta’limda axborot texnologiyalari. – Toshkent
7. Ro‘ziyeva S. Fan va madaniyat rivojlanishi: Renessans g‘oyalarining zamonaviy ilmiy jarayonlarda namoyon bo‘lishi. Ta’lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etishning ahamiyati va imkoniyatlari. – Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to‘plami, 2025.